

PRENUMERATA WYNOŚI:

w Kaliszu miesięcznie . 7000 Mk.
Z odnośnikiem do domu 8500 Mk.
Na prowincji z przesyłką
pocztową . . . . . 9000 Mk.
Zagranicą . . . . . 18000 Mk.

Cena pojed. egzemplarza 400 Mk.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:

Za 1 wiersz non. lub jego miejsce na
str. 1,2,3. m. 1000., w tekście m. 750
Nekrologi 1000 mk. zwyczajnie 500 mk.

ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI.
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. № 91.
Otwarta od 9—12 od 2—6 po poł.

№ 118 (7453)

Wtorek, dnia 29 Maja 1923 r.

Rok XX XI

Ceny najniższe
fabryczne.

DOM HANDLOWY

Ceny najniższe
fabryczne.

F. DZIERŻAWSKI i S-ka

SKLEP GOTOWYCH UBRAŃ

WARSZAWSKA № 13 (obok cukierni Szauba)

otrzymał nowy transport garniturów, palt gumowych, ubrań skautoskich, ubrań
dziecinnych, bluz uczniowskich i roboczych. 1111

Ceny najniższe-fabryczne.

Przyjmuję towary w komis.

Dr. P. Klinger

b. st. ordynator szpit. wojsk.
specjalista chorób wenerycznych
i skórnych.

(wlewania, szczepionki, analizy krwi na syfilis).

Przyjmuje codziennie: panie od 2-3
panów od 4-7w Niedziele i święta: panie od 12-1
panów od 10-12

KALISZ, Towarowa 3, I piętro.

Restauracja Hotelu „EUROPA”

po zreformowaniu spółki, poleca nadal znakomitą kuchnię pod kierunkiem pierwszorzędnego kuchmistrza.

Bufet stale zaopatrzony w dobre zakąski jak również napoje z pierwszorzędnych firm krajowych i zagranicznych.

Codziennie świeże sezonowe nowalje.

Podczas obiadu i wieczorem

KONCERT

1093 Z poważaniem ZARZĄD.

Potrzebne

POPRAWIACZKI

do wykańczania
haftów.Płacimy najwyższe
ceny.

Fabryka haftów i koronek

SZAJNIK i BUŁKA Fabryczna № 3.

CUKRY Warszawskie

w dużym wyborze.

KALISZ, Łazienna № 13 II p.

Tamże wielki wybór

1088

RESZTEK manufaktury.

Zawiedzione rachuby Niemiec.

W ciężkich i gorzkich chwilach Niemcy liczą zawsze na Anglię. Stosunek powojennych Niemiec do Anglii ulegał najróżnorodniejszym lukuacjom. Był czas, w zimie, kiedy rozległo się znowu hasło „Gott strafe England“, ale chwilowo panowało w Niemczech przekonanie, że Anglija przeważa szale „sprawiedliwości“ na korzyść Niemiec. Stąd pełno obecnie znowu było komplementów w prasie niemieckiej pod adresem Anglii.

Na politycznym zebraniu jednego z konserwatywnych klubów wyraził się lord Curzon, że nad środkową Europą nagromadziły się ciężkie chmury. Przepowiedział, że dojdą one do takiego zgęszczenia, iż możnaby mniemać, że w przeciągu 24 godzin rozprószenie ich będzie niemożliwie. Przepowiednia lorda Curzona ma ostatecznie dźwięk optymistyczny, ale świadczy ona, że koła angielskie uważają sytuację za bardzo ciężką i poważną.

Biuro Reutersa stwierdziło w komunikacie półurzędowym, że rząd angielski nie ma żadnego wspólnego punktu widzenia z notą niemiecką i że w jej redagowaniu nie brał żadnego udziału, jak to sugerowano w niektórych kołach. Temu półoficjalnemu oświadczeniu towarzyszą głosy niezawisłej prasy angielskiej, która zgodnie podkreśla najzupełniejszą niedostateczność zaofiarowanych przez Niemcy sum. „Daily Mall“ zauważa, że nota niemiecka jest cynicznie bezczelną i jest typowym produktem niemieckiego szelmstwa, „Daily Telegraf“ zaś stwierdza, że i cierpliwość angielska jest już na wyczerpaniu i liczyć się należy z tem, że niebawem gabinet angielski zajmie stanowisko bardziej zbliżone do francuzkiego.

Z zestawienia tych głosów widać, że o jakimś zwrocie opinii angielskiej w kierunku filogermanskim nie może być mowy. Można było przewidzieć, że tak będzie. Jeśli bowiem rozpatrzemy bliżej tekst noty niemieckiej, to staje się zupełnie jasnym, że nie stwarza ona zgoła podstawy do nowych rokowań a utrzymaną jest w tonie bynajmniej nie pojednawczym, lecz złośliwie jęczącym. Że tak jest rzeczywiście, na to najlepszym dowodem jest giełda, która zareagowała zniżką marki niemieckiej na realne rzekomo propozycje niemieckie. Niemcy uważają, że rokowania rozpocząć się mogą dopiero po opróżnieniu obszarów okupowanych i podają sumę 30 miliardów w złocie, płatną do 1 lipca 1931. Francja nie może dyskutować nad takimi propozycjami.

ZAKŁAD LECZNICZY W PARKU.

Sezon letni rozpoczął się 1 maja.

Zakład posiada najnowsze urządzenia wodolecznicze, aparaty do elektryzacji, naświetlań i masaży, Gabinet Roentgenowski, oraz pracownię analityczną, pensjonat z kuchnią dietetyczną. Stała opieka lekarska na miejscu.

Ordynują lekarze:

Dr. E. Zboromirski

(choroby nerwowe) od 11 do 1.

Dr. A. Dreszer (choroby wewnętrzne i
dziec.) od 4 do 5 po poł.Dr. T. Pawłowski (choroby kobiece i
akuszerja) od 4 do 6 po poł.

Prócz tego konsultacje lekarzy specjalistów.

ZARZĄD.

Odpowiedź Francji żąda zabezpieczeń realnych a nie gołosłownych zapewnień. Dotyczy to przede wszystkim zagadnień wojсковych zabezpieczenie się przed ewentualnym nowym napadem. To jest bodaj punkt najżywotniejszy. O ewakuowaniu przed uiszczeniem częściowym lub całym żądanej sumy myśleć Francja oczywiście nie chce. Żąda przytem Francja oparcia się o plan londyński z dnia 5 maja 1921.

Gdy więc Niemcy nie mogą liczyć zupełnie na Anglię, w ostatniej chwili zaświtała im nadzieja w osobie Mussoliniego, który podobno bardzo gruntownie przestudjował

notę niemiecką i dziwił się, że jej nie przyjęły Francja i Belgja, Rząd angielski dał wszelako dyktatorowi Włoch do zrozumienia, że jego stanowisko nie jest decydującem. Równocześnie lord Curzon, w mowie wspomnianej na początku tego artykułu, zaznaczył, że konieczną jest współpraca wszystkich aliantów. Wizyty angielskich mężów stanu do Włoch zostały po części odwołane. Według ostatnich wiadomości, także Mussolini zmienił już front i stanął na stanowisku solidarności całej ententy. Rachuby Niemiec zawiodły przeto na całej linii.

daniową. Następnie postanowiono powołać do komitetu około 50 osób i wyłonić t. z. komitet wykonawczy złożony z przedstawicieli władz i społeczeństwa. Prace komitetu wykonawczego i sekcji rozpoczną się w poniedziałek. Do komitetu ogólnego postanowiono powołać przedstawicieli prasy i gminy żydowskiej. Skład komitetu, poszczególne sekcje podamy w najbliższym czasie. W końcowym swem przemówieniu p. K. Wyganowski podkreślił niewłaściwość protestu kilsunastu partyjnych organizacji, które wystąpiły przeciwko komitetowi obchodu 3-go maja.

Przemówienie to p. Wyganowskiego zostało przyjęte przez obecnych hucznyimi oklaskami.

Podczas pobytu p. Wójciechowskiego w Kaliszu odbędzie się uroczyste posiedzenie Rady Miejskiej na którym wręczony mu zostanie dyplom obywatela honorowego miasta Kalisza.

TELEGRAMY.

UPADEK RZĄDU.

WARSZAWA 28. Podczas głosowania imiennego wypowiedziało się za odrzuceniem pozycji funduszu dyspozycyjnego prezesa Rady Ministrów 277 głosów Prawica, P. S. L. Witośa i wszystkie mniejszości narodowe, zaś przeciwko całkowitemu przewrotum wypowiedziało się 117 głosów, z których 6 zostało uznieważnionych.

Zaznaczyć należy, iż grupa posła Dąbskiego, licząca 14 głosów, a jak wiadomo wchodząca dotychczas w skład P. S. L. „Piasta“, tuż przed rozpoczęciem głosowania wystąpiła ze swojego klubu, przy czym poseł Dąbski złożył w obszernej deklaracji utymywowanie swego kroku, i w rezultacie zaznaczył, że opowiada się za gabinetem gen. Sikorskiego.

Skład nowego rządu.

WARSZAWA 28. Jeżeli prezydent Rzeczypospolitej po porozumieniu się z przywódcami stronnictw zamianuje premierem Witośa, to skład nowego rządu przedstawiać się będzie następująco:

WITOS — premier,
KIERNIK — wewnętrzne,
OSIECKI — Główny Urząd ziemski,
ŁOPUSZANSKI — Roboty publiczne,
GĘBINSKI — Oświata,
SEYDA — zagraniczne,
KUCHARSKI — Przemysł,
GOSCICKI — Rolnictwo,
GRABSKI — skarż,
MOSZCZENSKI — Poczta,
KARLINSKI — Koleje,
DAROWSKI — Praca,
BUJALSKI — Zdrowie,

Rozłam w „Piastcie“.

WARSZAWA 28. Po plenarnem posiedzeniu Sejmu odbyło się posiedzenie nowej grupy parlamentarnej, która dziś ustąpiła z polskiego stronnictwa ludowego „Piasta“. Grupa ta utworzyła nowy klub, który postanowił nazwać się „Klubem parlamentarnym P. S. L.“ Do klubu przystąpili następujący posłowie: Antoni Anusz, Antoni Bujak, Jan Dąbski, Adolf Bobrowski, Władysław Fijałkowski, Bogusław Nizinski, Karol Polakiewicz, Jan Poznański, Bronisław Wędrzicki, Władysław Wojtkowski, Tomasz Wilkowski, Karol Wojewódzki, Henryk Wyrzykowski, Aleksander Bogusławski oraz senator Bronisław Krzyżanowski i Bolesław Wysłouch. O utworzeniu się danego klubu zawiadomiony został marszałek Sejmu i kancelarja sejmowa. Nowy klub ukonstytuował się jak następuje: Przewodniczący — Jan Dąbski, sekretarz Władysław Fijałkowski, skarbnik poseł bogusławski.

Tarnopol pod wodą.

LWOW (A.W.) 28. W Tarnopolu nastąpiło oberwanie się chimury. Woda wtargnęła do mieszkań. W niżej położonych domostwach dosięgnęła ona półtora metra wysokości. Kilku ulic zostało zalanych. Szkody idą w miljaridy. W czasie powodzi utonęło dwuletnie dziecko, wiele koni, bydła, nierogacizny i drobiu. W czasie burzy spadł grad wielkości kurzego jaja w południowo-wschodniej części powiatu tarnopolskiego, wyrządzając olbrzymie szkody w zasiewach.

Podwyżka taryfy na kolejach w Niemczech.

BERLIN (A.W.) 28. Z dniem 1-go czerwca obowiązuje znowu na kolejach niemieckich podwyższona taryfa. Taryfa towarowa podwyższona jest o 50 proc., osobowa o 100 proc. Opłata za kilometr biletu 4 klasy zostaje podniesiona z 16 marek na 33, biletu 3 klasy z 24 na 50 mk., 2 klasy z 48 na 100 mk., 1 klasy z 96 na 200 mk. Opłaty w wagonach (sypialnych) zostały podniesione o 45 proc. mk.

Rozruchy w Zagłębiu Ruhry.

BERLIN (A.W.) 28. W Hamu na pograniczu okupacyjnych terenów Zagłębia Ruhry wybuchły rozruchy. W okręgu dortmundzkim sytuacja się zaostrzyła. W kopalniach i zakładach przemysłowych

zawieszono nawet najkonieczniejsze prace co spowodowało miliardowe straty dla przemysłowców. Całe szeregi wysokich pieców zostały wygaszone. W Gelsenkirchen wczoraj przed południem rozruchy trwały w dalszym ciągu, przyczem nie obyło się znowu bez rabunku sklepów i magazynów. W całym szeregu innych mniejszych miejscowościach również miały miejsce krwawe starcia z policją i Selbstschutzem.

Z powodu ostatniego rozporządzenia.

GDANSK (A.W.) 28. „Dziennik Gdąski“ podaje, że w związku z ukazaniem się wiadomości, zapowiadającej, że rząd polski zamierza wydać rozporządzenie wzbraniający przyjazd i pobytu kuracjuszy w miejscowościach, położonych na terenie wojennego miasta Gdąska w kołach właścicieli hoteli, pensjonatów i restauracji zapanowała niesłychana konsternacja, gdyż właściciele zdają sobie sprawę, iż zarządzenie takie spowodowałoby ogromne straty i niepowodzenie całego sezonu.

Stosunki anglobolszewickie.

PARYŻ (A.W.) 28. Admirałcja angielska ogłosiła zaprzeczenie wiadomości podanej przez komunistyczną „Humanite“ jakoby Wielka Brytania podjęła przygotowania wojskowe w przewidywaniu zerwania stosunków anglo-rosyjskich. Korespondent londyński „Humanite“ oświadcza jednak, że pomimo urzędowego zaprzeczenia posiada informacje o przegrupowaniach floty angielskiej wymierzonych przeciw rządowi Sowieców. Dodać należy, że rada Związku rosyjskich monarchistów w Paryżu wydała manifest zapowiadający rychły upadek rządu sowieckiego. Manifest zapewnia, że skoro ustrój sowiecki runie, pierwszym okresem ruchu kontrrewolucyjnego będzie dyktatura pod wodzą wysokiej osobistości, której celem będzie zaprowadzenie w szybkim tempie ładu i spokoju w Rosji. „Humanite“ przypuszcza, że wysoką osobistością, na którą monarchiści rosyjscy pokładają tyle nadziei jest Wielki Książę Mikołaj, a na czele armji kontrrewolucyjnej stanąć ma gen. Krasnow.

Gielda Warszawska.

WARSZAWA 28. Now York 52,750, Londyn 244,100, Niemcy 0,95, Paryż 3440, Szwajcarja 9515.

Jak będzie witać Kalisz Prezydenta Rzeczypospolitej.

W niedzielę z inicjatywy p. o. Starosty Barnata, Prezydenta Koszutskiego i Prezesa Sądu Młynarskiego zebrało się około 40 przedstawicieli władz i organizacji społecznych w celu ułożenia programu i wybrania komitetu przyjęcia Prezydenta Rzeczypospolitej St. Wójciechowskiego.

Zebranie zagał p. Barnat, który odczytał telefonogram Wojewody, iż w dniu czerwca r. b. o godz. 9-ej z rana przyjedzie do Kalisza Prezydent Wójciechowski, który z dworca uda się do kościoła św. Józefa, skąd po krótkim nabożeństwie przejdzie do Starostwa gdzie od godz. 10-ej do 11-ej udzielać będzie audjencji. Od 11-ej do 12 zwiedzać będzie miasto, poczem odbędzie się śniadanie, po którym Prezydent o godz. 2 pp. wyjedzie koleją do Poznania.

Następnie p. Barnat zaproponował na przewodniczącego p. K. Wyganowskiego, który utworzył dyskusję nad wykonaniem programu. Przedewszystkiem postanowiono utworzyć 6 sekcji: finansową, przyjęcia, komunikacyjną, porządkową, kościelną i śnia-

NOWOŚCI WYDAWNICZE

Księgarni M. ARCTA

Warszawa, Kraków, Lida, Lublin, Lwów, Łódź, Poznań, Równe, Wilno.

Broniewski T. Geometria wykreślna. Wydawnictwo M. Arcta, Warszawa 1923 Str. 324.

Książkę tę poleca ogółowi kształcącej się młodzieży w specjalnie napisanej przedmowie prof. dr. Lebedzińskiego, jako podręcznik opracowany metodycznie i sumiennie pod względem treści i formy. „Geometria“ Broniewskiego, ze względu na zakres ujmowanego materiału nada się w charakterze podręcznika do szkół średnich. Szczególny nacisk położył autor na praktyczne zastosowanie geometrii wykreślnej, przeplatając swój wykład licznymi przykładami i zadaniami z zakresu techniki. Książka wzbudza w czytelniku nie tylko zamiłowanie do przedmiotu lecz i jacy go „patrzeć technicznie“ i w ten sposób budzi zainteresowanie do zagadnień natury technicznej.

Grodecka K. Do słońca. Czytania dla dorosłych i młodzieży na kursach dokształcających. Książka III Wydawnictwo M. Arcta, Warszawa 1923. Str. 408.

Książka odbiega od przeciętnych wypisów przedewszystkiem układem materiału. Czytanka, których ogółem jest 210, zostały podzielone na 4 grupy według czterech tematów zasadniczych: oświata, praca, sztuka i „do słońca“. Pierwsza grupa (czytanek 61) zawiera przede wszystkim urywki, charakteryzujące warunki oświatowe w Polsce przed rozbiorem i w okresie niewoli politycznej, druga grupa (35 czytanek) jest zbiorem utworów literackich, mających za temat pracę, jako podstawę życia narodowego i społecznego grupa trzecia (78 czytanek) poświęcone jest twórczości poetyckiej, teatralnej, krytyce literackiej, architekturze, — grupa czwarta wreszcie: „do słońca“ (35 czytanek) jest najbardziej oryginalną w pomysłach Autorka wierzy, że „przez walkę rycerzy wolności, przez ziół oraczy, przez łdociękanie mędrców i przez dzieła cześciel piękna — idzie ludzkość ku coraz wyższym i lepszym światom, do tego słońca, co jedynie ma w sobie moc życia — do słońca Miłości“. Czytanka grupy czwartej budzą i krzepią analogiczną wiarę. Są one zbiorem tych pereł naszej literatury, w których żyje nieśmiertelny duch ludzki w swych najpiękniejszych przejawach. Czyta się te urywki, będące równocześnie pociągającą fabułą, z niekłamaniem wzruszeniem moralnym. Pomysł autorki jest nie tylko oryginalny, jest niezwykle cenny pod względem wychowawczym. Z pisarzy najwięcej urywków czerpie autorka z Mickiewicza, Konopnickiej, Witkiewicza, Asnyka, Sienkiewicza, Orzeszkowej, Wyspiańskiego i Żeromskiego. Dodane objaśnienia tłumaczą ustępy mniej przystępne i zawierają informacje o autorach. Nasza literatura oświatowa zyskuje w książce Grodeckiej cenny podręcznik.

Z głębokości wołam do Ciebie Panie! Zbiór modlitw ułożyła Zofja Hartingh. Wyd. 2-gie powiększone i uzupełnione. Wydawnictwo M. Arcta w Warszawie, 1923 Str. 222 formatu kieszonkowego.

Wytwornie wydany powiższy zbiór modlitw piera utalentowanej autorki łączy głębokie uczucie religijne z piękną formą literacką. Modlitwa zgodnie z określeniem p. Zofji Hartingh, to „akt wiary, miłości i nadziei, torujący drogę Mocem Dobra pracującym we wszechświecie, to odruchowe wyciągnięcie rąk dziecka do Ojca w dziękczynieniu czy niebezpieczeństwie to głębsze przyciśnięcie do piersi radości swoich i blóów i oddanie ich na służbę Bogu“. Temu głębokiemu ujęciu modlitwy odpowiada jej opracowanie literackie. Dobór modlitw dostosowała autorka do potrzeb człowieka religijnego, uwzględniła on ważniejsze momenty obrzędowe i okolicznościowe.

KRONIKA.

MILJONOWKA.

W sobotę wylosowano Nr. 2,875,592. (Nr. ten nabyty był przez Polską Krajową Kasę Pożyczkową w Łodzi.

— **WOJEWODA ŁODZKI** inż. Marjan Rembowski na audjencji u Prezydenta Rzeczypospolitej. W dniu 24 b.m. p. wojewoda łódzki inż. Marjan Rembowski był przyjęty na audjencji u Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej p. Stanisława Wojciechowskiego.

Prezydent Rzeczypospolitej zaprosił p. wojewodę Rembowskiego na raut, który się odbył tego samego dnia wieczorem w prywatnych apartamentach Prezydenta Rzeczypospolitej.

— PODZIEKOWANIE.

Zarząd T-wa Ochrony „Ognisko“ składa gorące podziękowanie Komitetowi Zaoprowadzenia Urzędników Państwowych i Komunalnych w Kaliszu za hojny dar w sumie mk. 747,780 złożony na ręce opiekunki p. Tekli Jankowskiej.

— **OSOBISTE.** Z dniem dzisiejszym podkomisarz p. Bolesław Grzywak objął komendę komisariatu m. Kalisza po powrocie z urlopu.

— **KINOTEATR STYLOWY** wyświetla od soboty nadzwyczaj interesujący obraz pod tytułem: „Demon Gry“. Na szczególniejsze wyróżnienie zasługuje gra świetnego artysty Bruno Castnera. Oprócz tego obrazu pokazywane są uroczystości Warszawskie podczas pobytu mar. Focha i odsłonięcie pomnika ks. Józefa Poniatowskiego w dn. 3 maja r.b.

— ZE ZŁOCZEWA.

Z inicjatywy i za staraniem Ogniska Nauczycielskiego w Złoczewie został zorganizowany komitet budowy pomnika bohaterów 1863 roku, poległych we wsi Pyszkowie. Do komitetu wybrano: p. Kirszanek — przewodniczący (p. Rembowski — zastępca, ks. W. Kielkiewicz — skarbnik, p. Kukuła — sekretarz. Do komisji rewizyjnej — dr. Zielinski, p. Karaś i p. Niklasinski. Na członków komitetu i opiekunów — p. J. Goszczyński i p. Jagodziński, p. J. Szremski, dr. Szybowski, p. Kobierzycki i ks. Lutoborski. Ofiary należy przysyłać na ręce skarbnika.

— ZE SĄDU W OSTROWIE.

W dniu 5. 8. 1922r. zastrajkowali robotnicy rolni w Siedmiorogowie, Zimnej Wodzie i Kaśzej Górze, przyczem naruszyli mir powszechny, uczestnicząc w skupieniu się tłumy ludzi, który skupił się publicznie i uzbrojony w kije i widły, wspólnymi siłami dopuścił się gwałtu na większej liczbie osób, bijąc i kłami i zadając im ciężkie uszkodzenia cielesne, tudzież zmuszając ich do zaniechania pracy. Za występki te odpowiadali na rozprawie głównej II. Izby Karnej w Ostrowie dnia 16 maja 1923 r. i zostali skazani: za naruszenie miru krajowego robotnicy Wawrzyniak i Wóźbiak po 6 miesięcy, Wasik i Wasielak po 9 miesięcy więzienia, Szczepaniak Jan i Michał Nowakowski i Wojtasik po 3 miesiące więzienia, Folanarczyk na 1 rok ciężkiego więzienia, a Frackowiak na 2 lata ciężkiego więzienia.

— URZEDY SKARBOWE I N. N. KONT P.K.O.

Ministerjum Skarbu ogłasza jakie numery P. K. O. maja urzędy skarbowe. Z tego ogłoszenia podajemy, że urząd skarbowy w Kaliszu ma Nr. 38,214, w Kole 38,215, w Koninie 38,216, w Sieradzu 38,222 Słupcy 38,223, w Turku 38,224, i w Wieluniu 38,225.

— **ANONIMOWE GROZBY.** „Nowa Reforma“ donosi, że w ostatnich dniach nadeszły do szeregu wybitnych osób w Krakowie anonimowe listy z pogrozkami zamachów przy pomocy bomb. Między innymi otrzymał taki list rektor Natanson. W piśmie tem nieznanym autor grozi wyśadzeniem w powietrze gmachu uniwersyteckiego. Również policja otrzymała anonimowe zawiadomienie, że gmach uniwersytecki Jagiellońskiego wyłeci w powietrze. Urząd śledczy policyjny otrzymał list anonimowy, by policja nie angażowała się w tropieniu sprawców ostatnich zamachów, gdyż główna komenda policji w Warszawie, jak twierdzi anonim, wydała zakaz śledzenia sprawców rzucania bomb. O ile urząd śledczy nie zastosuje się do tego żądania, anonimowi autorzy rozrzucają po mieście odpisy rzekomego rozkazu głównej komendy policji w Warszawie.

— TAJEMNICZA KRADZIEŻ BECZKI PROCHU STRZELNICZEGO.

W nocy z dnia 24 na 25 b.m. skradziono z budynku prochowni Nr. 14 w Bronowicach Wielkich pod Krakowem beczkę, zawierającą 100 kg. prochu strzelniczego. Zaznaczyć należy, że gmach prochowni strzeżony jest przez warty, które nie zauważyły w okolicy nic podejrzanego. Natychmiast wdrożono bardzo ściśle śledztwo w tej nader zagadkowej sprawie.

— ORGANIZACJA MONOPOLU TYTONIOWEGO.

Na podstawie art. 16 i 19 ustawy z dnia 21-go czerwca r. z. o monopolu tytoniowym Minister Skarbu podpisał rozporządzenie, dotyczące organizacji Państwowego Monopolu Tytoniowego.

Monopol tytoniowy, stanowiąc będzie odrębną jednostkę gospodarczą (osobę prawną), prowadzoną na zasadach handlowych według planu finansowego, za-

twierdzonego corocznie przez Min. Skarbu, Księgowość będzie monopol tytoniowy prowadzić według zasad handlowych systemem buchalterji podwójnej.

Monopol tytoniowy posiadać będzie tworzony przez odpisy z zysku fabrykacyjnego osobny fundusz renowacyjny, który służyć będzie tak do obrotu, jak i do dokonywania nowych inwestycji tudzież fundusz ubezpieczeniowy od klęsk elementarnych.

Na czele Monopolu stoi Dyrektor Naczelny, odpowiedzialny przed Ministrem Skarbu tak za działalność swoją, jak za działalność podległych mu urzędów, fabryk i magazynów.

— WYSTAWA W WŁOCŁAWKU.

Na obszernych placach i w widnych olbrzymich salach Szkoły Technicznej odbędzie się w czasie od 15—19 sierpnia 1923 roku w Włocławku I-sza Kuławska Wystawa Rolniczo-Przemysłowa.

Wystawa ze względu na swój charakter i wniósłszy cel, zasługuje na powszechną uwagę i poparcie.

Wystawa ta z jednej strony będzie popularną szkołą rolniczą, z drugiej zaś, miejscem gdzie będzie mógł się zbliżyć wytwórca i spożywca, sprzedawca i kupujący.

Zainteresowanie się Wystawą, jak widać z napływających zgłoszeń wzrasta z dniem każdym, zgłosiło się już wiele firm pozamiejscowych.

Okazy na Wystawie będą rozmieszczone przez rzyście i podług następujących działów:

- 1) Żywy inwentarz,
- 2) Ogrodnictwo,
- 3) Leśnictwo,
- 4) Przemysł domowy,
- 5) Praca społeczna,
- 6) Przemysł metalowy,
- 7) Przemysł elektrotechniczny i oświetlenie,
- 8) Przemysł włókienniczy, konfekcyjny i kuśnier-ski,
- 9) Przemysł garbarski, szewski i rymarski,
- 10) Przemysł papierniczy, litograficzny i księgar-ski
- 11) Galanterja i zabawki,
- 12) Wyroby z drzewa i wikliny,
- 13) Wyroby ceramiczne, szklane i kamienne,
- 14) Wyroby precyzyjne,
- 15) Przemysł chemiczny
- 16) Artykuły szcetinowe i powroźnicze,
- 17) Artykuły spożywcze i używcze,
- 18) Budownictwo i inżynierja,
- 19) Dział reklamy propagandy i różne, Informacji udziela biuro Wystawy - Włocławek ul. Kaliska Nr. 1 I-sze piętro.

— WYCIECZKA ROLNIKÓW FRANCUSKICH DO POLSKI.

Od dłuższego czasu, bo już od zeszłej jesieni - Związek Polskich Organizacji Rolniczych porozumiewał się ze stowarzyszeniem France - Pologne w Paryżu co do zorganizowania wycieczki rolników francuskich do Polski. Inicjatywa stowarzyszenia France - Pologne, na czele którego stoi b. francuski minister rolnictwa i znakomity francuski dyplomata, zarazem przewodniczący Izby handlowej francusko - polskiej, spotkała się odrazu w naszych kołach zawodowych z najwyższym oddźwiękiem. Znaczono ze strony francuskiej, że się tam na proponowaną wycieczkę do Polski patrzy nie tylko jako na efemeryczną manifestację przyjaźni, lecz uczestnicy jej radziby widzieli trwalsze jej wyniki, w rodzaju nawiązania bliższych stosunków np. w celu ułatwionego regulowania na przyszłość dostawy rąk roboczych polskich dla rolnictwa francuskiego, ułatwionej wymiany praktykantów rolniczych, a także wymiany handlowej (nasiona, nawozw, maszyny, i narzędzia, inwentarz różplodow i t. d.)

W kwietniu przesłano do Paryża z naszej strony propozycję programu wycieczki, aby zapoznać z nim poważniejsze organizacje rolnicze francuskie (Akademia Rolnictwa, Towarzystwo Rolników Francji, Związek Centralny Syndykatów Rolniczych, Towarzystwo popierania rolnictwa i in). Przedtem jeszcze Prezes C. T. R. p. Kaz Fudałowski i Dyr Zygm Chrzastowski na marcowym zebraniu ogólnem Związku Międzynarodowego Zrzeszeń Rolniczych w Paryżu przyczynili się osobiście do zainteresowania wycieczką do Polski tamtejszych miarodajnych kół rolniczych.

Jakoż niebawem oddany nam sekretarz generalny France - Pologne, witany tak serdecznie na zeszłym rocznym zjeździe naszych Kółek Rolniczych w Warszawie p. Andrzej Menabea, doniósł, że do Polski w czerwcu, w terminie projektowanej wycieczki wybierają się na jej czele minister Noulens, a także prezes Towarzystwa Rolników Francji, znany i wpływowy działacz markiz De Vogue, wiceprezes tegoż Towarzystwa, święto - obrany, hr. Nicolai, profesorowie Narodowego Instytutu Rolniczego Schribaux i Hitler. Temi dniami zaś nadeszła depesza, komunicująca o powziętej ostatecznej decyzji i zaakceptowanym terminie 11 - 24 czerwca r.b. Wycieczka obejmie kilkanaście osób

Cóż pokażemy naszym Szanownym Gościom? Komitet Związku Polskich Organizacji Rolniczych na swem posiedzeniu 4 maja przyjął jako wytyczne programu wycieczki, aby pokazano francuzom takie okręgi rolnicze w Polsce i takie objekty, które by dały im pojęcie o następujących działach:

- 1) Rolnictwo ściślejsze z nasiennictwem.
- 2) Hodowla bydła i koni, dalej trzody, wreszcie gospodarstwo rybne.
- 3) Leśnictwo (ewent. Białowieża).
- 4) Okręgi z typową drobną własnością (Zach. Małopolska pomorskie gospodarstwa gburskie, kutnowskie, łowickie).
- 5) Przemysł przetwórczy rolny (wszystkie typy zakładów).

6) Przemysł nawozowy (Stebnik, Chorzów, Luban) i 7) Przemysł maszyn i narzędzi rolniczych (Cegielski).

8) Okręgi zniszczone przez wojnę. 9) Nauka rolnicza polska i doświadczaństwo. 10) Szkolnictwo rolnicze.

Program szczegółowy wycieczki już został prawie w całości ustalony. Ogłosimy go, bo zajmie zapewne nasz ogół zawodowy. Goście nasi objadą Polskę z Warszawy według następującej marszruty: Janów, Puławy, Lwów, okręg przeworski, Kraków, Chorzów, - Poznań, Toruń, Kutnowskie i przez Łowickie powrócą do Warszawy. Rolnicy francuscy będą przyjęci 11 czerwca na uroczystem posiedzeniu Rady Związku Polskich Organizacji Rolniczych, nazajutrz na dorocznym zebraniu C. T. R. kierownicy wycieczki otrzymają dyplomy członków honorowych naszego Towarzystwa. Tegoz dnia odbędzie się też bankiet oficjalny, po nim wielki raut, uroczajony produkcjami młazycznymi. Od 13 czerwca rozpocznie się właściwa wędrówka.

— **NR. 20 „ILUSTRACJI POLSKIEJ“** wyszedł i zawiera interesującą treść, na którą składają się między innymi ciekawe zdjęcia z pobytu marszałka Focha w Poznaniu i Biedrusku (10 zdjęć); obraz ofiarowany przez Radę miejską m. Poznania marsz. Fochowi (sirona tytułowa); dary Wielkopolski dla marsz. Focha (2 ryciny); interesujące zdjęcia ze Zjazdu katolickiego w Lesznie; nadanie sztandaru powstańców z 1863 r. kadetom lwowskim (2 ryciny); wycieczka dziennikarzy polskich do Włoch (1 rycina); poświęcenie sztandaru kupiectwa polskiego w Bydgoszczy (1 rycina); sezon wycieczkowy w Poznaniu (2 ryciny) bięgi okrzęny w Poznaniu (1 rycina); z zawodów w piłkę nożną pomiędzy węgierską drużyną „Torekwos“ i warszawską „Polonią“ (2 ryciny); igraszki ze śmiercią (1 rycina); dalszy ciąg interesującej noweli B. Oskarda z cyklu „Dziwne opowieści“ p. t. „Świat na szybie“. — Ogłoszenia.

— KABEL POLSKI.

Znowu wielki krok naprzód uczynił nasz przemysł na drodze wyzwalania się z zależności od zagranicy, i to w wyrobach będących artykułem nie tylko niezbędnym w ogólnym przemyśle i technice, ale stanowiącym potrzebę państwowego znaczenia. Niedawno uruchomioną została w Bydgoszczy fabryka Towarzystwa Akcyjnego „Kabel Polski“, która produkuje wszelkiego rodzaju przewody elektryczne do siły i światła, jak również kable telefoniczne dla stacji miejskich i na potrzeby armji. Towarzystwo to powstało z inicjatywy Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu i oparte jest na kapitałach wyłącznie polskich. Udział w jego finansowaniu przejęły i inne banki i instytucje, jak „Siła i Światło“, Polski Bank Handlowy w Poznaniu, Bank Zjednoczonych Ziemi Polskich, Bank Tow. Spółdzielczych, Bank Ziemianski i Bank Ludowy w Inowrocławiu. Piękny teren fabryczny, położony pomiędzy splawną rzeką Brdą, a szosą i linją kolejową, daje możność wielkiego rozbudowania się fabryki, a nowoczesne urządzenia techniczne i zespół fachowców, prowadzących fabrykację, rokuje jaknajlepsze nadzieje na pomyślny rozwój tego, tak ze wszęch miar pożytecznego przedsiębiorstwa.

Masowe zatrucie żołnierzy w Kutnie.

Ministerstwo spraw wojskowych komunikuje: W koszarach 37 pp. w Kutnie 17 maja r.b. wybuchła epidemia wśród rezerwistów, którzy 15 maja stawili się do pułku na ćwiczenia. Wysłana przez Ministerstwo spraw wojskowych niezwłocznie kolumna sanitarna w składzie 6 lekarzy i bakterjologów pod kierownictwem szefa sanitarnego korpusu łódzkiego pułk. Stojora wdrożyła niezwłocznie środki zapobiegawcze.

Przyczyna i przebieg epidemji przedstawia się jak następuje: epidemja wybuchła w jednym tylko budynku koszarowym z pośród 2 kompleksów zajętych przez pułk. Rezerwiści przybyli z różnych okolic z pod Kutna i przynieśli ze sobą z drogi wśród wiktualów nieświeże wędliny. Z rezerwistów epidemja przeszła na żołnierzy, szybko wzrastając, objęła 400 chorych. Objawy choroby polegają na bólu głowy, rąk, krzyża, połączonych z biegunką i wymiotami. Temperatura ciała podnosi się do 39 i 39.9. Po 2—3 dniach temperatura opada do normalnej, objawy choroby ustępują i chory wraca do zdrowia.

Wypadku śmierci nie było ani jednego. Epidemja ta należy do grupy chorób zakaźnych jelitowych o lekkim naogół przebiegu. Medycyna zalicza ją do t. zw. „zatrucia mięsnych“. (Zatrucia wywołane są znajdującymi się na zepsutych produktach mięsnych bakterjami). W obecnej chwili epidemja wygasa. Koszary, w których znajdują się chorzy, są izolowane od innych budynków i od miasta. Wobec energicznej akcji, rozpoczętej w celu stłumienia epidemji sanitariat armji ma nadzieję, że epidemja zostanie całkowicie zlokalizowana za parę dni ostatecznie zlikwidowana. Rozpoczęto bakterjologiczne i epidemiologiczne badania chorych, które nie długo wyjaśnią we wszystkich szczegółach genezę epidemji.

Węgiel

z odstawą do domów, ze zniesieniem do piwnic

po 17.000 mk. za centnar.

NAJLEPSZY
w Polsce cement
„Rudniki“

z pieców rotacyjnych po cenie fabrycznej na dogodnych warunkach poleca

Kaliska Spółka Opałowa

Kazimierzowska 1, tel. 92. 1080

Inż. S. PORADOWSKI

KALISZ, ul. Tad. Kościuszki 20, telef. № 62.

Posiada na składzie:

maszyny i motory elektryczne Tow. Akc. „GANZ“ w Budapeszcie i inne, przewodniki wszelkich przekroji Tow. Akc. „KOBEL“ w Warszawie, oraz wszelkie artykuły dla instalacji elektrycznych.

Dostarcza szybko postawy walcowe i walce z utwardzonego żeliwa znanej fabryki „Gaz & Co“ Tow. Akc. w Budapeszcie, silniki Diesla, pompy odśrodkowe i agregaty benzynowe.

Oferty na żądanie 310

PRACOWNIA UBIORÓW MĘSKICH I WOJSKOWYCH

ulica Górna № 15 vis a vis cmentarza.

Przyjmuje wszelkie roboty z własnych i powierzonych materiałów.

Wykonanie solidne! — Ceny przystępne!

Roboty wojskowe wykonywa się specjalnie.

996 Z szacunkiem **W. Fijałkowski.**

FABRYKA OGRODZEŃ DRUCIANYCH

J. Szczepika

w Kaliszu,

ulica Młynarska 9 (obok cmentarza) dom własny

wykonuje wszelkie ogrodzenia z najlepszego drutu ocynkowanego jak to: ogrodów, parków, łąk, podwórz, skwerów, szkolek ogrodniczych, cmentarzy grzebalnych jak również posiada stale drut kolczasty, skobelki, arfy do węgla i żwiru, materace do łóżek, wycieraczki do nóg, kraty do okien i t. p.

Ceny przystępne. 1085

Nagrody 50.000 mk.

Na szosie Kalisz-Turek zaginął pies foxterrier, biały, z jednym uchem szarem. Odprowadzić: Kalisz, Krótka 5 za powyższą nagrodę. 1112

Letnisko.

3 pokoje wynajmę zaraz w Rosaszycy p. Ostrowskiego, pocz. Rososzyca p. Sitek. 1110

Do sprzedania 1033

majątek

składający się z 23 i pół morgi ziemi, pół pszennej i pół żytniej, obsianej i obsadzonej. Wiadomość w red. Gaz. Kal.

Do parowej fabryki fortepianów

ARNOLDA FIBIGERA

Kalisz, ulica Szopena

potrzebni 1069

zdolni stolarze

Do sprzedania

magazyn krawiecki z kompletnym urządzeniem ewtl. mieszkanie. Wiadomość Kalisz, Stawiszyńska 1, u p. Mazurka. 681

Żądajcie

pocztówką naszego najnowszego cennika wszelkiego rodzaju manufaktury, Ekspedycji przesyłek pocztowych

„Nadzieje w Łodzi“ ulica Kilińskiego 40 G. K. K. który natychmiast będzie wysłany zupełnie bezpłatnie i przyniesie Sz. Publiczności dużo korzyści. 965

Potrzebne 1106

POPRAWIACZKI,

które wykańczają u siebie w domu, do fabryki haftów „REKORD“ Majkowska 2.

Hafciarki

i uczenice płatne

moga się zgłosić do pracowni robót ręcznych Presmannówny, ulica Kościuszki 65 III piętro. 103

Okazyjnie do sprzedania

rower męski 1092

z motorkiem.

Wiadomość ul. Warszawska 2. Sklep żelazno-galanteryjny.

Najtańszym
tłuszczem
jadalnym
zawierającym 100%
tłuszczu jest

Kunerol

Przedstawiciel: Sp. Akc. LAMBERT & KRZYSIAK, WARSZAWA, Niecała 8.

Nowe kursa prywatne i wieczorowe 1045

pojedynczej i podwójnej książkowości, korespondencji handlowej i pisania na maszynie. Grupami i pojedynczo. Przyjmuje wykonanie w zestawianiu inwentur, ustawianiu bilansów, rewizje i zakładanie ksiąg wszelkich instytucji i dozór nad prowadzeniem takowych.

Zap'isy na lekcje i udzielanie bliższych informacji:

Księgarnia „FENIKS“ Wrocławska № 16.

Rozpoczęcie lekcji 15 czerwca.

SZYN Y 1108

Większa partja szyn luźnych wysokości 65 i 70 m/m z akcesorjami sprzedaje:

St. BULIŃSKI

Biuro kolejek podjazdowych Poznań, ul. Pocztowa 16.

Pneumatyki „Michelin Cable“
Stock pełnych gum „Bergougnan“
Akcesoria samochodowe, wyreby „Boscha“

Biuro Agenturowe
„MOBILE“
właśc.
Wł. Sieradzki
Łódź, Juljusza 4.

Sprzedam 102

warsztat ślusarski

Wiadomość: Marchwicki, Babina 15.

NAPRAWY

Motorów Elektrycznych
Dynamo Maszyn

wykonują 89

K. Gaertig i Sp. T. z o. p. Poznań.

Oddział pracowni elektromechanicznych.

Ul. Półwiejska 35. Telefon 3584.

Przyjmuje zamówienia

na artystyczne roboty:

krzyżkami, haftem angielskim, filet guipure i richelieu. Ul. Kościuszki 20 m. 5 (w środy i soboty od 3—6 w).